

מסודג

13 יולי 1993

אל: שמעון פרס

ד"ר יוסי ביילין

אורי סביר

מאת: ד"ר יאיר הירשפלד וד"ר רון פונדק

דוח מפגישה בנורבגיה

1. בין 10-12 יולי 1993 קיימנו (אורי סביר, יואל זינגר, יאיר הירשפלד, רון פונדק) סדרת פגישות עם משלחת אש"ף מתוניס (בראשות אבו-עלא, ובהשתתפות חסן עספור ומוחמד אבו-קוש).
2. הפגישה הנוכחית היתה הקשה מכל עשר הפגישות שהתקיימו עד עתה בערוך הנורבגי. תחילתה היתה שונה ומפתיעה כשאבו עלא פתח בהקריאו מכתב ארוך מאת ערפאת אל הצוות הישראלי (נוסח המכתב ראה בספח א'). הצוין ואופן הניסוח של המכתב היו חיוביים ומתונים, אך עם זאת מופיעים במכתב מסרים קשים אשר מהותם העלאת נושאים מרכזיים אשר יאפשרו לערפאת לחזור לעזה בהקדם האפשרי. הנושא המהותי ביותר במכתב היה הקונצפט החדש המוצע על ידם לגבי הנסיגה המוקדמת מרצועת עזה ויריחו. אבו עלא הדגיש חזר ודהגש שהדבר החשוב ביותר לערפאת הוא נסיגה ישראלית מוקדמת מהרצועה ומיריחו, וחזרתו האישית המיידית לשטח שיפונה.
3. על פי הקונצפט החדש המוצע על ידי אש"ף ישראל תיסוג מרצועת עזה ומאזור יריחו (כזונתם לכל תחומי מחוז יריחו על פי ההגדרה הרחבה הירדנית) עם כניסת ה-DOP לתוקף. במקביל יועברו לידי הפלסטינים חמשת הסמכויות בגדמ"ע, ואילו ברצועה ובאזור יריחו יועברו אליהם כל הסמכויות למעט חוק, אקסטראנל סקיוריטי, והתנחלויות. בטחון פנים וסדר ציבורי יהיו באחריות המשטרה הפלסטינית שתכלול בנוסף לתושבי השטחים עד 10000 שוטרים שיגיעו מבחוק (קרי מכוחות צש"פ). מבחוק גם תגיע הנהגת אש"ף ובראשה ערפאת. יוסכם בין הצדדים על נוכחות זמנית זרה או בינלאומית שתסייע להבטיח בטחון בשני האזורים. המעברים מהרצועה למצרים, והגשרים על הירדן בין יריחו לירדן יהיו תחת אחריות פלסטינית, עם פיקוח בינלאומי, ובתאום עם ישראל. הפלסטינים רוצים שיובטח הקשר בין הרצועה לבין אזור יריחו באמצעות מעבר אשר יבטיח חופש תנועה ותחבורה.

4. בתום הקראת המכתב החל אבו עלא להציג דעיונות חדשים והצעות קיצוניות לשינוי טיוטת הצהרת העקרונות שנוסחה במפגש הקודם (פרוט ה"דעיונות" האש"פים החדשים, ראה נספח ב'). ברקע לצעד זה עומדת מחד מעורבות עמוקה מפורטת ובעלת מאפיינים חדשים של ערפאת בגיבוש הנוסח הסופי של ה-DOP ונסיונותיו להשיג את המכסימום לפני חתימה, ומאידך ניצב כנראה גם נסיון פלסטיני לרצות את הקיצונים באש"ף ולגבש קונצנזוס רחב סביב המסמך שמוצע לחתימה.

5. התגובה של הצוות הישראלי היתה חד משמעית ובלתי מתפשרת. הבהרנו מייד לפלסטינים שכל ההצעות יחדיו וכל אחת בנפרד אינן מקובלות עלינו מפילו כבסיס למו"מ ועדיף שהם יסירו את ההצעות מעל סדר היום ויחזרו לטיוטת הצהרת העקרונות האחרונה. הדגשנו את הנקודות העיקריות הבאות:

א. אנו מאד מאוכזבים מגישתם שמצביעה על חוסר הבנה בסיסית של כוונות ישראל ושל עמדתה - כפי שבאה לידי ביטוי רק בערוץ זה - להסכים לפשרות קשות בכדי להגיע לפריצת דרך שתוביל לפרק חדש ביחסים בין ישראל לפלסטינים.

ב. ההצעות שלהם אינן תיקונים קוסמטיים כפי שהם טוענים, אלא שינויים מהותיים של העקרונות הממונים בבסיס הטיוטא המשותפת שנוסחה בפגישה האחרונה.

ג. הכוונה המקורית היתה ליצור תהליך הדרגתי שיקיים את עצמו ויוביל לעבר מטרה עליה נדון בהסדר הקבע תוך צמצום קבוע של פערים כבר בתקופת הביניים.

ד. הובהר על ידינו שאין בכוונתנו להכנס איתם לדיון ומשא ומתן מפורט על ההצעות. עם זאת הצגנו בפניהם בראשי פרקים היכן הפערים העצומים בין ההצעות שלהם לבין העקרונות שסוכם בינינו ונוסחו בטיוטא הקודמת המקובלת, למעט שינויים קטנים, על ישראל.

6. בתום שלב זה של הדיונים הנפסקו השיחות הרשמיות עד לשיחת הסיכום למחרת בבוקר. במשך מרבית שעות ההפוגה התקיימו שיחות אישיות לא פורמליות בין הצדדים, בנסיון להציל את הסבב מפני משבר שעלול לגרום להקפאת הערוץ בשלב כל כך קריטי וקרוב לחתימת הסכם. במהלך שעות אילו ניהלה המשלחת הפלסטינית שיחות ארוכות עם אבו מאזן, ועם ערפאת או עם עוזר קרוב שדיבר בשמו. אבו מאזן ביקש שיבהירו לישראלים שכל ההצעות החדשות פתוחות למשא ומתן. ערפאת העביר במהלך הלילה באמצעות המלפון מכתב נוסף לצוות הישראלי בו הוא חוזר ומדגיש את מחויבותו לתהליך ורצונו לראות הצלחת המו"מ בערוץ הנורבגי. אבו עלא מציידו אמר שלא לציטוט שהוא

עצמו אינו מסכים עם מרבית ההצעות החדשות ושניתן תוך מו"מ לשנות את רובן. חסן עספור ששהה בתוניס בעת שנוסחו עם ההצעות החדשות, מען שחלק גדול מהשינויים לקוח מלשון קמפ דייוויד והצעות הגישור האמריקאיות.

7. הוצגה בפני הפלסטינים דרישת ישראל להכניס תיקון למיומט ה-DOP על פי הפרמטרים שהוכתבו על ידי רוח"מ, הן בנושא הבטחון והן בנושא הג'וריסדיקצן. במהלך הפגישה גם הובהרה עמדת ישראל הרואה ביריחו את מקום מושב מועצת האוטונומיה.

8. בתקופה שבין הפסקת השיחות לבין ישיבת הסיכום נוהלו מספר רב של שיחות בארבע עיניים, שהחשובה ביניהם היתה בין אורי לבין אבו עלא. אורי תכנן וביים עם אבו עלא את ישיבת הסיכום לפיכך הוצגו בישיבת הסיכום העמדות הבאות:

א. אבו עלא הציג את העמדה הפלסטינית החדשה כ"מושב/הצעות/רעיונות" והדגיש שמטרת רעיונות אלה להגיע להסכם שיהיה מקובל על דעת הקהל והמוסדות של כל צד. הוא הוסיף שהוא יחזור לתוניס במטרה לשכנע את ערפאת למקד את דרישותיו באחד או שני נושאים מרכזיים, ולבדוק מה ניתן לשנות בהצעות הפלסטיניות שבסוגריים.

ב. הצוות הישראלי הציג שוב את נקודות המחלוקת והדגיש שהמיומט הקיימת היא כבר פשרה ישראלית מרחיקת לכת. הודגש שאנו מקוים שיבהירו זאת להנהגתם ושבפגישה הבאה נחזור למיומט הקודמת ועל בסיסה נגיע לסיכום המו"מ, תוך הבטחה שנבדוק האם ניתן לשפר את תוכנית עזה-יריחו. בהקשר זה יואל הציג בפניהם בקוים כלליים את הראיה הישראלית לנסיגה המוקדמת מרצועת עזה והעיר יריחו.

ג. הצוות הישראלי הבהיר את הבנתו באשר לאינטרס הפלסטיני להביא להחזרת מנהיגים מאש"ף לרצועה, אך הודגש שדרוש בנושא זה הסכם מוקדם בנוגע לכל השאלות כגון מי, כמה, ומתי. במסגרת ההסכם תבנה תוכנית כלכלית ובטחונית ליצוב הרצועה. לקראת הגעת המנהיגים גם נבנה יחדיו תוכנית ברורה הכוללת הבטחת מעבר חופשי לגדמ"ע ויריחו, אך לא על בסיס מסדרון אקס-טרטוריאלי.

ד. בסופה של הפגישה המסכמת הוחלט שהפלסטינים יעשו מאמץ להביא לפגישה הבאה מיומט סופית של ה-DOP שתהיה מקובלת על ישראל ללא הרעיונות החדשים. עם זאת במיומט המשותפת הסופית יוכנסו מספר שינויים מרכזיים:

- 1) יובהרו התנאים לחזרת מנהיגות אש"ף לרצועת עזה ויריחו.
- 2) יובהרו העקרונות הבטחוניים כפי שהוכתבו על ידי רוח"מ.
- 3) הישראלים ינסו להתקרב לחלק מהעמדות הפלסטיניות המופיעות בסוגריים במיומט ה-DOP של ה-6 יולי 1993.

Abel Syam

9. במהלך הסבב נדונו גם הנושאים הבאים:

א. הוצגו בפניהם המאמצים שעושה ישראל בכדי לגייס את העולם המערבי ואת הגורמים הרלבנטיים בישראל לטובת קידום פרויקטים כלכליים עבור הפלסטינים, והודגש הרצון הישראלי להגיע לשיתוף פעולה הדוק עם בנושאים אילו.

ב. הפלסטינים ביקשו לבחון אפשרות של לפגישה חשאית או גלויה בין פרס לערפאת. לצורך זה יוסכמו מראש תנאים מקדימיים (כגון סדרת הצהרות והתחייבויות חד-משמעיות מצד ערפאת אודות ביטול הטרור, הפסקת האינתיפאדה, וביטול סעיפים מהאמנה הפליסטינית). הובהר שאף אם יחזרו עם תשובה חיובית איננו יכולים להבטיח הסכמה ישראלית. ברור לפלסטינים שפגישה כזאת תסייע לשינוי הקובצפט של "עזה תחילה" כפי שמופיע בטרומה הנוכחית של ה-DOP.

10. עם כל הקשיים והאזירה הקשה שאיפיינה את הסבב הנוכחי, היתה חשיבות רבה לקיומו. הפלסטינים שניסו להשיג עוד ויתורים בשיטת הסלאמי והמו"מ הנסוג, הבינו אולי לראשונה את הקוים האדומים של ישראל במו"מ וניצבו מול עמדה ישראלית בלתי מתפשרת. אנו למדנו הרבה אודות תהליך קבלת ההחלטות בצמרת אש"ף, אודות ההשפעה הרבה שיש לצמרת המצרית (מובארק, אל-בז, ומוסא) על ערפאת, ואודות הבוז והשנאה המבעבעת קרב צמרת אש"ף נגד ערפאת.

11. במצב הנוכחי תלוי העניין בעיקר ביכולת שני הצדדים להגיע להבנה על עקרונות הנסיגה המוקדמת מעזה ומיריחו. היכולת וההשפעה של המנהיגות המתונה על ערפאת, לחץ משולב מצד הכפופים לו, מצד הצמרת המצרית, ומצד שה"ח הנורבגי המבקר עתה בתוניס, עשויים להביא לעמדה מציאותית של אש"ף ולאפשר חתימה על הצהרת עקרונות.

12. לקראת הפגישה הבאה, שעבורה לא נקבע מועד והיא אמורה להיות יזומה על ידי הפלסטינים, מוצע לבוא מצויידיים ב:

א. DOP מוסכם לאחר התיקונים עליהם הצהרנו.

ב. מסמך המציג מרכיבים עקרוניים לתוכנית כלכלית בינלאומית לפיתוח השטחים בדגש על רצועת עזה.

ג. רעיונות חדשים ואטרקטיביים המתקשרים לנסיגת ישראל מרצועת עזה

ויריחו שירגיעו את ערפאת, ללא שינוי מהותי בתפיסה המופיעה

ב-DOP.